

Ett starkare skydd för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier (SOU 2024:1)

John Ahlberk, särskild utredare
2024-01-11

Uppdragets delar

- Ett starkare straffrättsligt skydd
- Minskad exponering av namn i beslut och andra handlingar
- Skydd för uppgifter om offentliganställda

Problembilden

- Utsatthet för våld, hot och trakasserier förekommer inom hela den offentliga förvaltningen
- Offentliganställda mer utsatta än arbetsmarknaden generellt
- Vissa yrkesgrupper mer utsatta än andra
- Vanligast är olika former av trakasserier

Problembilden

- Konsekvenser för den enskilde medarbetaren – självcensur
- Konsekvenser för samhället – påverkar förtroendet för rättsstaten och demokratin
- Konsekvenser för myndigheterna – påverkar möjligheterna att rekrytera och behålla personal

Ett starkare straffrättsligt skydd för tjänstemän

Hot mot tjänsteman

- Det straffbara området utvidgas
 - Alla typer av hot om brottslig gärning omfattas
 - Träffar förtäckta hot i större utsträckning och hot som rör brott mot närstående

Angrepp mot tjänsteman

- En modernisering av brottet förgripelse mot tjänsteman – ny rubricering
- Ändringarna ger ett starkare skydd mot trakasserier och otillbörlig påverkan
- Allvaret i gärningar som riktas mot tjänstemän och deras närstående i syfte att påverka eller hämnas förtydligas
- Kvalifikationsgrunder för grovt brott införs
- Förstadier till brott kriminaliseras

Olaga förföljelse

- Brott mot tjänstemän läggs till i uppräknningen av brott som kan utgöra olaga förföljelse
- Förslaget ger ett starkare skydd för upprepade brott mot tjänstemän som sker i trakasserande syfte

Förolämpning mot tjänsteman

- Nytt brott – förolämpning mot tjänsteman
- Behov av återkriminalisering
- Ingen åtalsbegränsning – allmänt åtal
- Böter eller fängelse i högst sex månader

Straffskärpningar

- Våld eller hot mot tjänsteman
 - Maximistraffet höjs från fängelse i två år till tre år
- Grovt våld eller hot mot tjänsteman
 - Minimistraffet höjs från fängelse i ett år till fängelse i ett år och sex månader
 - Maximistraffet höjs från fängelse i sex år till åtta år

Straffskärpningar

- Angrepp mot tjänsteman
 - Straffskalan skärps från böter eller fängelse i sex månader till böter eller fängelse i två år
- Grovt angrepp mot tjänsteman
 - Minimistraffet höjs till fängelse i sex månader
 - Maximistraffet höjs från fängelse i fyra år till sex år

Minskad exponering av namn

Minskad exponering av namn

- Förslag om ändring i förvaltningslagen
 - Namn på beslutfattare m.fl. får utelämnas när en myndighet underrättar en part om beslutet
 - Förutsätter att det kan befaras att personalen kommer att utsättas för våld eller annan allvarlig olägenhet
 - Motsvarande möjlighet införs i skatteförfarandeförordningen

Minskad exponering av namn

- Ett alternativt förslag för vissa polisanställda
 - Bygger på reglerna om särskilda tjänstekort
 - Innebär att dokumentation i vissa fall får ske med ett tjänstgöringsnummer i stället för med namn

Skydd för uppgifter om offentliganställda

Skydd för uppgifter om offentliganställda

- Genomlysning av nuvarande skydd för uppgifter om offentliganställda
- Ett alternativt förslag som stärker skyddet för uppgifter om enskilda personliga förhållanden i personaladministrativ verksamhet
- Ett alternativt förslag som stärker sekretessen för vissa uppgifter om polisstudenter

